

BADIIY O'QISH VA DRAMA FANINI O'QITISHDA XORIJ TAJRIBASI**Abdullayeva Ayyoma Adhamjon qizi**

Qo'qon Universiteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Odilova Maxliyoxon Doniyorjon qizi

Qo'qon Universiteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqola madaniyatlararo ta'limning dinamik ta'sirini o'rganadi, o'qituvchilar va talabalar turli badiiy an'analarni qanday qabul qilishlari, global adabiyotlar orqali bog'lanishlari va teatrlashtirilgan muloqotlarga kirishishlarini ochib beradi. Xalqaro san'atning mo'yqalamlaridan tortib, umumiy hikoyalar iplarigacha, xorijdagi tajribalar chegaralardan oshib, ijodkorlik, hamdardlik va o'zaro bog'liq dunyomizni chuqur tushunishga yordam beradi. Bu izlanish xalqaro ta'limning ijodkorlik chegara bilmaydigan kelajakni shakllantirishdagi rolini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: Chet elda o'qitish, badiiy ta'lim, o'qish bo'yicha ko'rsatma, drama pedagogikasi, madaniyatlararo ta'lim, global ta'lim, madaniy immersiv, fan ta'limi, ijodiy ifoda.

Kirish

Borgan sari o'zaro bog'langan dunyoda o'qituvchilar san'at, o'qish va dramani boyitish uchun madaniyatlararo tajribalarning o'zgartiruvchi kuchini o'zlashtirmoqda. Ta'limning global landshafti rivojlanmoqda va har xil nuqtai nazarlarning integratsiyasi har tomonlama rivojlangan va madaniy jihatdan xabardor shaxslarni tarbiyalashda muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqola ekspressiv san'atni o'rgatish bo'yicha xorijdagi tajribalar sohasini o'rganadi, o'qituvchilar chegaralarni kesib o'tadigan immersiv o'quv muhitini yaratish uchun an'anaviy sinf devorlarini qanday buzayotganini o'rganadi.

Chet elda san'at, kitobxonlik va dramaturgiyani o'rgatish shunchaki bilim berish emas; Bu butun dunyo bo'ylab son-sanoqsiz madaniyatlardan ilhom oladigan dinamik ta'lim gobelenini yaratish haqida. Pedagoglar xalqaro sayohatlarga otlana ekan, ular o'zlarining pedagogik yondashuviga chuqurlik qo'shuvchi an'analari, urf-odatlar va badiiy ifodalarning boy gobeleniga

sho'ng'ishadi. Ushbu maqola ijodkorlikni uyg'otish va san'atga muhabbat uyg'otishning yangi usullarini kashf qilish uchun o'zlarining tanish muhitidan tashqariga chiqqan o'qituvchilarning hikoyalarini ochib beradi.

An'anaviy darsliklar va standartlashtirilgan o'quv dasturlari doirasidan tashqari, chet elda o'qitish tajribasi o'qituvchilar uchun turli xil talabalar populyatsiyasi bilan shug'ullanish uchun noyob imkoniyatni taqdim etadi. O'qitish usullarini turli madaniy nuanslarga moslashtirib, o'qituvchilar dunyoning turli burchaklaridan kelgan o'quvchilarning qalbi va ongida san'at, o'qish va dramaga bo'lgan ishtiyoqni yoqishning innovatsion usullarini izlamoqda. Jahon adabiyoti bilan tanishishdan tortib, an'anaviy badiiy uslublarni o'rganishgacha bo'lgan ushbu o'qituvchilar o'z talabalarining ufqlarini kengaytirish va global nuqtai nazarni rivojlantirish vazifasini bajaradilar.

Xorijdagi ta'lim tajribalarining san'at, o'qish va drama ta'limi olamiga ta'sirini o'rganayotganimizda, bizga qit'alar bo'ylab sayohatga qo'shiling. Ijodiy onglarning keyingi avlodini ilhomlantirishga intilishda chegaralardan oshib o'tishga jur'at etganlar uchun pedagogik manzarani shakllantiradigan qiyinchiliklar, g'alabalar va chuqur daqiqalarni kashf eting.

Asosiy qism

Chet elda san'atni o'qitishning eng o'zgaruvchan jihatlaridan biri bu turli xil madaniy landshaftlarga ta'sir qilishdir, ularning har biri ta'lim tuvaliga o'ziga xos tus beradi. Pedagoglar o'zlariga tanish bo'lgan sinf xonalaridan tashqariga chiqayotib, ular asrlar va qit'alarni qamrab olgan badiiy an'analar olamiga sho'ng'ib ketishadi. Hind to'qimachiligining jo'shqin gobelenlarini o'rganish bo'ladimi, xitoy mo'yqalamlarining murakkab xattotligi yoki afrikalik niqob yasash orqali hissiyotli hikoyalar o'rganish bo'ladimi, xorijdagi o'qituvchilar o'zlarining san'at o'quv dasturlariga global ijodning mohiyatini yo'naltirib, madaniy kanalga aylanadilar.

Masalan, Tailandda pedagoglar mifologiya va kundalik hayotning jonli tasvirlari ibodatxonalar va jamoat joylarini bezab turgan Tailand devoriy rasmlarining boy an'analarini o'rganishadi. Amaliy tajribalar orqali o'qituvchilar ushbu usullarni o'zlarining san'at darslariga muammosiz integratsiyalashlari mumkin, bu esa o'quvchilarga madaniy timsollarni chuqur tushunishni ta'minlaydi va ularning badiiy mahoratini oshiradi. Bunday qiziqarli uchrashuvlar

nafaqat talabalarning madaniy dunyoqarashini kengaytiradi, balki san'at va merosning o'zaro bog'liqligini chuqur qadrlaydi.

Bundan tashqari, chet elda san'atni o'qitishga xos bo'lgan madaniyatlararo almashinuv dinamik o'quv muhitini rivojlantiradi. O'qituvchilar o'zlarining badiiy uslublarini baham ko'rganlarida, ular bir vaqtning o'zida mahalliy san'at ta'sirini o'zlashtiradilar va o'qituvchilar va talabalar uchun ta'lim tajribasini boyitgan simbiotik munosabatlarni yaratadilar. Dunyo bo'ylab turli xil badiiy uslublar va vositalarning uyg'unligi an'anaviy san'at ta'limi chegaralarini kengaytirib, innovatsiyalar uchun katalizatorga aylanadi.

Ta'limning yana bir poydevori bo'lgan o'qish begona tuproqda o'qitilganda metamorfozga uchraydi. Adabiyot dunyolar orasidagi ko'prik bo'lib, o'quvchilarni nafaqat sahifadagi qahramonlar, balki turli madaniyatlarning kengroq hikoyalari bilan ham bog'laydi. Ispaniyadagi sinfda o'qituvchilar Migel de Servantes yoki Federiko Garsia Lorca kabi ispan mualliflarining asarlari bilan tanishtirishlari mumkin, bu esa talabalarga mamlakat ruhiga adabiy pasport beradi. Shu bilan birga, talabalar o'z mamlakatlaridagi sevimli hikoyalarni baham ko'rishlari mumkin, bu esa turli xil hikoyalar iplarini bir-biriga bog'laydigan adabiy gobelen yaratishi mumkin.

O'qishni o'rgatish bo'yicha xorijiy tajribalar ham o'qituvchilarga insoniyatni bog'laydigan universal mavzularni o'rganish imkonini beradi. Qiyosiy adabiyotshunoslik orqali talabalar umumiy kurashlar, g'alabalar va madaniy chegaralardan oshib ketadigan intilishlar haqida tushunchaga ega bo'ladilar. Sinf xonasi global kitob klubiga aylanadi, u erda munozaralar geografik chegaralardan oshib, turli qit'alardan kelgan talabalar o'rtasida o'zaro bog'liqlik hissini uyg'otadi.

Drama ekspressiv san'at turi sifatida xorijda o'qitilayotganda yangi tus oladi. Sahna madaniy muloqotlar uchun uchrashuv joyiga aylanadi, bu erda talabalar turli dramatik an'analarni o'rganish bilan shug'ullanadilar. Masalan, Yaponiyada Noh va Kabuki teatrining qadimiy san'ati o'qituvchilar o'quvchilarni yapon madaniyatining boy gobelenlari bilan tanishtirishlari mumkin bo'lgan noyob ob'ektivni taqdim etadi. Ushbu an'anaviy teatr shakllarini dramatik darslarga

kiritish nafaqat o'quvchilarning ijro mahoratini oshiribgina qolmay, balki madaniy estetika va hikoya qilish texnikasi haqidagi tushunchalarini ham chuqurlashtiradi.

Bundan tashqari, chet elda dramani o'rgatish talabalarni turli madaniy kelib chiqishi qahramonlari o'rniga kirishga undaydi, hamdardlik va tushunishni rivojlantiradi. Rol o'ynash va improvizatsiya qilish orqali o'quvchilar madaniy o'ziga xoslikning murakkabliklari haqida tushunchaga ega bo'ladilar, stereotiplarni buzadilar va o'zaro hurmat ko'priklarini quradilar. Sahna xilma-xillik nishonlanadigan dunyoning mikrokosmosiga aylanadi va teatrning hamkorlikdagi tabiati global jamiyatning o'zaro bog'liqligi metaforasiga aylanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, san'at, o'qish va dramani o'rgatish bo'yicha xorijdagi tajribalar ta'lim imkoniyatlari dunyosiga eshiklarni ochadi. Xalqaro san'at an'alarining yorqin palitralaridan tortib, adabiyot orqali to'qilgan rang-barang hikoyalar va teatr sahnasidagi dinamik ifodalargacha, xorijdagi o'qituvchilar madaniyatlararo ta'limning yangi davriga kashshof bo'lmoqdalar. Ushbu tajribalarning ta'sirini o'rganishda davom etar ekanmiz, global ta'limning o'zgartiruvchi kuchi sinf doirasidan tashqariga chiqib, kelajak avlodlarning istiqbollari va ijodiy intilishlarini shakllantirishi aniq bo'ladi.

San'at, o'qish va drama bo'yicha xorijda o'qitish tajribasi shunchaki ekskursiya emas; ular global ta'limning yuragiga sayohatlardir. O'qituvchilar va talabalar madaniyatlararo ta'limning nozik tomonlarini yo'lga qo'yganlarida, ular nafaqat o'zlarining tegishli sohalarida nozik ko'nikmalarga ega, balki insoniyatning o'zaro bog'liqligini chuqur anglagan holda ham paydo bo'ladilar. Ushbu xilma-xil sinflarda o'rganilgan saboqlar akademik muassasalar doirasidan tashqarida aks-sado berib, ijodiy ifoda kelajagini shakllantiradi va global istiqbolga ega avlodni tarbiyalaydi. Ushbu kashfiyotga parda tushib qolar ekan, ta'lim sohasidagi chet el tajribasining doimiy ta'siri aks-sado berishda davom etmoqda, bu dunyo haqiqatan ham kashf etilishini kutayotgan cheksiz sinf ekanligini ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Otto, M., & Thornton, J. (2023). RIVOJLANAYOTGAN VA RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFATI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 832-833.
2. Otto, M., & Thornton, J. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLAR O'QUVCHILARIDA INGLIZ TILINI O'RGATISH TEXNALOGIYALARI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 834-835.
3. Akhmadjonov, O. X. (2023). ISLOMIY MOLIYA BARQARORLIK OMILLARI: EKONOMETRIK TAHLILLAR VA DALILLAR. Educational Research in Universal Sciences, 2(9), 74-94.
4. Otto, M., & Thornton, J. (2023). CHATGPTNING IQTISODIYOTGA TA'SIRI: SUN'IY INTELLEKTNING KASBIY MEHNAT BOZORIGA TA'SIRI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 7, 65-71.
5. Ikromjonovna, J. S. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARGA TA'LIM BERISH JARAYONIDA ZAMONAVIY METOD VA VOSITALARNING AHAMIYATI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 581-583.
6. Ikromjonovna, J. S. (2023). THE ROLE OF FOLK TALES AND EPIC MOTIVES IN THE POETRY OF USMAN AZIM. Open Access Repository, 9(4), 545-548.